

Andreja Zorić **SPRJEČAVANJE PRANJA
NOVCA I FINANCIRANJA
TERRORIZMA U REPUBLICI
HRVATSKOJ****PREVENTION OF MONEY
LAUNDERING AND
TERRORIST FINANCING IN
THE REPUBLIC OF CROATIA**

SAŽETAK: Ekonomska globalizacija ima svoje pozitivne strane, jer donosi sve veću integraciju nacionalnih gospodarstava diljem svijeta, posebice kroz trgovinu i financijske tijekove. To uključuje trgovinu robom i uslugama, tijekove kapitala, trgovinu valutama i vrijednosnim papirima, prijenos tehnologije i ideja te međunarodne tijekove rada, odnosno migracije. Međutim, globalizacijski procesi omogućuju da se tzv. prljavi novac, stečen raznim ilegalnim aktivnostima, kao što su korupcija, trgovina drogom, oružjem ili ljudima, organizirani kriminal, financijske prijevare itd., brzo i lako integrira duboko u financijski sustav, što otežava identificiranje njegova podrijetla. Da bi se što uspješnije borili s pranjem novca, međunarodne institucije i nacionalna zakonodavstva iz godine u godinu sve više uređuju sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma kroz zakonsku regulativu, razne preporuke i smjernice. Sustavi sprječavanja pranja novca na nacionalnoj razini te suradnja na međunarodnoj razini od iznimne su važnosti da bi se uspješno spriječilo pranje novca. Budući da je i Republika Hrvatska jedna od karika u globalizacijskom procesu i nije izuzeta od tijekova prljavog novca, važno je analizirati i povezati

ABSTRACT: Economic globalization has its positive sides, as it brings about the increasing integration of national economies around the world, especially through trade and financial flows. This includes trade in goods and services, capital flows, trade in currencies and securities, transfer of technology and ideas, and international workflows or migration. However, globalisation processes allow the so-called dirty money, acquired through various illegal activities, such as corruption, drug trafficking, arms or human trafficking, organised crime, financial fraud, etc., to be quickly and easily integrated deep into the financial system, which complicates the identification of its origin. In order to combat money laundering more successfully, international institutions and national legislatures have been increasingly regulating the prevention of money laundering and terrorist financing through law regulations, numerous recommendations and guidelines. Anti-money laundering systems at national level and cooperation at international level are of paramount importance to successfully prevent money laundering. Since the Republic of Croatia is also one of the links in the globalization process and is not exempt from the dirty money

This work is licensed under a CC BY-NC 4.0 license
© author(s)
Ovaj je rad licenciran pod licencom CC BY-NC 4.0
© autor(i)

empirijske podatke iz cjelokupnog procesa i sustava sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma te izloženost riziku pranja novca i financiranja terorizma. Na takav način povezuju se prošla stanja i kretanja s očekivanjima u procesu sprječavanja pranja novca.

KLJUČNE RIJEČI: pranje novca, financiranje terorizma, sustav sprječavanja pranja novca

cashflow, it is important to analyze and interrelate the empirical data from the entire process and system of prevention of money laundering and terrorist financing, but also to associate them to the exposure to the risk of money laundering and terrorist financing. In this way, past conditions and developments are associated to the expectations in the anti-money laundering process.

KEY WORDS: money laundering, terrorist financing, anti-money laundering system

UVOD

U radu se analiziraju institucionalizirani poslovi sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma u Republici Hrvatskoj u razdoblju od 2011. do 2020. godine. Kao podloga analizi služe podaci iz godišnjih izvješća o radu Ureda za sprječavanje pranja novca. Analiza prikazuje izloženost Republike Hrvatske riziku pranja novca i financiranja terorizma na temelju povezanih rezultata analize podataka Ureda za sprječavanje pranja novca. Na temelju tih podataka sagledavaju se učinkovitost cjelokupnog sustava sprječavanja pranja novca u Republici Hrvatskoj te važnost i uloga financijskih institucija kao obveznika primjene mjera sprječavanja pranja novca. Primjenom metode analize i sinteze s interpretacijom rezultata, rad pridonosi boljem razumijevanju rizika pranja novca i financiranja terorizma u Republici Hrvatskoj.

DEFINICIJE PRANJA NOVCA U LITERATURI

S obzirom na to da različita kaznena djela kojima su stečena nelegalna sredstva prethode procesu pranja novca, koji često ima međunarodni karakter, u literaturi se pojavljuje više definicija pranja novca. Irwin (2011) navodi da pranje novca kao pojam nema jedinstvenu općeprihvaćenu definiciju, kako u znanstvenom tako ni u zakonodavnom pristupu, zato što polazni aspekti definiranja pranja novca mogu biti ekonomski, pravni ili sociološki. Lilley (2000) smatra da se pranjem novca tradicionalno smatra "čišćenje" prljavog novca proizašlog iz nezakonitih aktivnosti, koje su u kolektivnoj svijesti vjerojatno povezane s prodajom droge. Prema Claessensu (2000), to je prikriivanje nezakonitog izvora prihoda ili njegovo korištenje, odnosno promjena oblika nezakonito stečenog novca tako da izgleda legalan, korištenjem svih vrsta postkriminalnih aktivnosti da bi se prikriila imovinska korist i vrijednosti stečene na nezakonit način, ulaganjem u nefinancijske i financijske sustave, da bi se postigao krajnji cilj

INTRODUCTION

The paper analyses institutionalized activities of prevention of money laundering and terrorist financing in the Republic of Croatia in the period from 2011 to 2020. The analysis basis are the data from the annual activity reports of the Anti-Money Laundering Office. The analysis shows the exposure of the Republic of Croatia to the risk of money laundering and terrorist financing based on the results related to the data analysis of the Anti-Money Laundering Office. Based on these data, what is assessed is the effectiveness of the entire anti-money laundering system in the Republic of Croatia and the importance and the role which financial institutions have as liable entities, obliged to apply anti-money laundering measures. By applying the analysis and synthesis method, along with the interpretation of results, this paper will contribute to a better understanding of the risk of money laundering and terrorist financing in the Republic of Croatia.

DEFINITIONS OF MONEY LAUNDERING THROUGH LITERATURE REVIEW

Given that various criminal offences, through which illegal funds are acquired, precede the process of money laundering, which often has an international character, literature review finds multiple definitions of money laundering. Irwin (2011) states that money laundering as a concept does not have a single generally accepted definition, both in the scientific and legislative approach, because the starting aspects of defining money laundering can be economic, legal or sociological. Lilley (2000) believes that money laundering is traditionally considered to be the "cleaning up" of dirty money resulting from illegal activities, which is commonly believed to be probably related to drug sales. According to Claessens (2000), this is the cover-up of an illicit income source or its use, or in other words, the altered form of money, illegally acquired, so that it appears legal. It is achieved through all sorts of post-criminal activities which

njegova ozakonjenja. Unatoč brojnosti definicija pranja novca, zajedničko im je da pranje novca promatraju kao proces u kojem se primjenom različitih kriminalnih aktivnosti iskorištava nefinancijski i financijski sektor da bi se prikrilo podrijetlo nezakonito stečenog novca ili neke druge imovine. Pojam financiranja terorizma obuhvaća prikupljanje ili osiguravanje sredstava koja će teroristima ili terorističkim organizacijama omogućiti terorističke aktivnosti. Dva su izvora ili podrijetla financiranja terorizma: zakonit i nezakonit. Zakoniti izvori financiranja terorizma mogu se odnositi na donacije (npr. vezano za dijasporu kod aktivnosti organizacija IRA-e, Al-Qaeda, pokreta na Sri Lanki). Nadalje, moguće je i poslovanje u kojem teroristička organizacija uspostavlja određene zakonite djelatnosti, čije prihode koristi za svoje nezakonite aktivnosti. Tu je opet specifičan primjer samofinanciranja AL-Qaeda kroz Bin Ladenovo bogatstvo, stečeno ranijim zakonitim poslovanjem. Nezakonit način financiranja terorizma je svakako “brži” način prikupljanja sredstava i tu je učestali kriminalitet vezan uz proizvodnju i trgovinu droga, neovisno o tome o kojoj je terorističkoj organizaciji riječ (Bolta, 2010: 422-423). Kao i kod pranja novca, tako se i u financiranju terorizma koristi financijski sektor da bi se novčana sredstva prenosila putem računa u kreditnim institucijama. Uz financijski sektor koriste se i drugi oblici prijenosa sredstava, kao što su fizički prijenos gotovine preko granice i alternativni sustav prijenosa.

FAZE PRANJA NOVCA I FINANCIRANJA TERORIZMA

U stručnoj literaturi proces pranja novca najčešće se definira kroz tri faze: faza polaganja novca, faza raslojavanja i faza integracije novca. Prema Katušić-Jergović (2007), uz navedene nazive pojedinih faza, koriste se i termini: faza skrivanja, faza premještanja i faza ulaganja. Ove tri faze savršeni su primjer procesa pranja novca. “Međutim, u praksi se faze često preklapaju,

conceal the proceeds and values acquired in an illicit way, through investing in non-financial and financial systems, in order to achieve the ultimate goal of legalization of that money. Despite the vast number of money laundering definitions, what they have in common is that they all view money laundering as a process in which the use of different criminal activities exploits the non-financial and financial sectors to conceal the origin of illegally acquired money or other assets. Terrorist financing is the collection or provision of funds that will enable terrorists or terrorist organisations to carry out terrorist activities. There are two sources or origins of terrorist financing: legal and illegal. Legitimate sources of terrorist financing may refer to donations (e.g. related to the diaspora in the activities of IRA organisations, Al-Qaeda, the Sri Lankan movement). Furthermore, it is also possible to conduct business in which a terrorist organisation establishes certain legitimate activities, the proceeds of which it then uses for its illegal activities. There is again a specific example of AL-Qaeda self-financing through Bin Laden’s wealth, which was acquired through previous legitimate business. The illegal way of financing terrorism is certainly a “faster” way of raising funds, and there is frequently a crime related to the production and trafficking of drugs, regardless of which terrorist organization it is (Bolta, 2010: 422-423). As with money laundering, the financial sector is used for terrorism financing, in order to transfer funds through credit institutions accounts. In addition to the financial sector, other forms of transfer of funds are used, such as the physical transfer of cash across borders and an alternative transfer system.

PHASES OF MONEY LAUNDERING AND TERRORIST FINANCING

In literature review, the process of money laundering is most often defined through three phases: the money-placement phase, the layering phase and the money integration phase. According to Katušić-Jergović (2007), in addition to the listed

zakonito stečeni novac u svim se fazama miješa s prljavim novcem, a ponekad se pokoja faza preskače” (Cindori, 2010:21). Faza polaganja obuhvaća prvi dio procesa, kada se nezakonito stečena sredstva, najčešće u obliku gotovog novca, ubacuju u financijski sustav ili se upotrebljavaju kao sredstvo plaćanja pri stjecanju različitih vrijednosti, odnosno imovine. Prema Sullivanu (2015), faza polaganja je ključna u prevenciji pranja novca. U njoj je najlakše otkriti izvor sredstava, jer su u ovoj fazi najbliže povezana s kaznenim djelom čijim počinjenjem su sredstva nezakonito stečena. “U prvom kontaktu prljavog novca s financijskim ili nefinancijskim institucijama najlakše se otkrivaju veliki iznosi koji ulaze u sustav, nelogičnosti poslovanja i svi drugi pokazatelji koji, uz nužnu identifikaciju nalogodavca i primatelja, fazi polaganja inicijalno daju veliki značaj” (Cindori, 2010:18).

Raslojavanje je druga faza pranja novca, u kojoj se nezakonito stečena sredstva premještaju kroz financijski sustav da bi se udaljile od kriminalnog izvora. Općenito, što više slojeva novac prolazi, to je teže povezati sredstva s kriminalnim aktivnostima. Cilj raslojavanja je proces praćenja novca kroz svaki sloj učiniti sve težim. Složene sheme raslojavanja uključuju korištenje financijskih tijekova za slanje i premještanje novca diljem svijeta pomoću niza transakcija. Kroz što više transakcija i zemalja novac prolazi, to je teže otkriti pravi “prljavi” izvor novca. “Prebacivanje sredstava s računa na račun, u zemlji i inozemstvu, transformiranje iz jednog oblika u drugi odvija se prvenstveno s ciljem otežanog praćenja njihovog izvora. U tom svjetlu, kako bi se interkontinentalna transakcija povezala s cijelim lancem perača novca, često je potrebno i nekoliko mjeseci analitičkog rada i istrage financijsko-obavještajne jedinice ili drugih nadležnih tijela” (Cindori, 2009:51). Prema Blundenu (2001), faza integracije, kao posljednja faza procesa pranja novca, ponekad se naziva i fazom sušenja, odnosno centrifugiranja. U završnoj fazi pranja novca sredstva se integriraju

names of individual phases, the following terms are also used: the hiding phase, the relocation phase and the investment phase. These three phases are a perfect example of the money laundering process. “In practice, however, the phases often overlap. Legally-acquired money is mixed with dirty money at all stages, and sometimes a certain stage is skipped” (Cindori, 2010:21). The placement phase covers the first part of the process, when illegally acquired funds, most often in the form of cash, are inserted into the financial system or used as a means of payment when acquiring different values or assets. According to Sullivan (2015), the placement stage is crucial in the prevention of money laundering. At this point, it is the easiest to discover the source of the funds, because at this stage they are most closely connected with the criminal offence through which the funds were illegally acquired. “The first contact of dirty money with financial or non-financial institutions makes it easiest to detect large amounts entering the system, illogical business decisions and all other indicators that, with the necessary identification of the requestor and the recipient, initially give the placement stage great importance” (Cindori, 2010:18).

Layering is the second stage of money laundering, in which illegally acquired funds are moved through the financial system in order to be separated from a criminal source. In general, the more layers money passes, the more difficult it is to associate funds with criminal activities. The goal of layering is to make the process of tracking money through each layer more difficult. Complex layering schemes use financial flows to send and move money around the world through a series of transactions. The more transactions and countries money goes through, the harder it is to discover the real “dirty” source of money. “The transfer of funds from one account to another, at home and abroad, and the transformation from one form to another takes place primarily with the aim of aggravating the tracing their source. In this way, in order to link the intercontinental transaction to the entire money launderer chain, it often takes several months of analytical work and

u legitimnu ekonomiju. Da bi koristili oprana sredstva za kupnju dobara i usluga bez privlačenja pozornosti poreznih vlasti, kriminalci najčešće ulažu u nekretnine, pokretne, luksuznu imovinu ili poslovne pothvate.

INSTITUCIONALNI OKVIR SPNFT U REPUBLICI HRVATSKOJ

Sustav sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma u Republici Hrvatskoj temelji se na međunarodnim standardima kojima je definirana borba protiv pranja novca i financiranja terorizma te na Zakonu o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma i pripadajućim provedbenim aktima. Da bi cjelokupan sustav djelotvorno funkcionirao, on nije u nadležnosti samo jedne institucije, već se sastoji od više različitih dionika, čije su uloge te njihova međusobna suradnja i interakcija definirane odredbama ZSPNFT-a. Taj sustav obuhvaća: tijela prevencije (obveznici primjene ZSPNFT-a: kreditne i financijske institucije te svi ostali obveznici), tijela nadzora (HNB, HANFA, Financijski inspektorat, Porezna uprava), tijela kaznenog progona (policija, državno odvjetništvo, SOA, USKOK), pravosuđe i Ured za sprječavanje pranja novca. Obveznici primjene ZSPNFT-a najvažnija su karika u sustavu sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma, jer su najizloženiji riziku zloupotrebe poslovnog odnosa osoba koje žele oprati novac koji potiče iz nelegalnih aktivnosti. Uzimajući u obzir veličinu, značaj i složenost bankarskog sektora, potrebno je u sustavu prevencije izdvojiti i naglasiti ulogu banaka, koje su zbog djelatnosti pružanja različitih financijskih usluga kroz gotovinsko i bezgotovinsko poslovanje najizloženije riziku pranja novca i financiranja terorizma. Da bi uspješno provodile mjere, radnje i postupke za sprječavanje i otkrivanje pranja novca i financiranja terorizma, banke sustavno i kontinuirano educiraju zaposlenike te unaprjeđuju svoje poslovne procese i informatičke sustave.

investigation conducted by the financial intelligence unit or other authorities” (Cindori, 2009:51). According to Blunden (2001), the integration phase, as the last stage of the money laundering process, is sometimes referred to as the spin dry phase. In the final phase of money laundering, funds are integrated into the legitimate economy. In order to use laundered funds to buy goods and services without attracting the attention of tax authorities, criminals most often invest in real estate, movable property, luxury real estate or business ventures.

INSTITUTIONAL FRAMEWORK OF ANTI-MONEY LAUNDERING AND TERRORIST FINANCING IN THE REPUBLIC OF CROATIA

The anti-money laundering and anti-terrorist financing system in the Republic of Croatia is based on international standards which define the fight against money laundering and terrorist financing and on the Act on Anti-Money Laundering and Terrorist Financing and related implementing acts. In order for the whole system to function effectively, it is not the responsibility of a single institution, but it consists of several different stakeholders, whose roles and mutual cooperation and interaction are defined by the provisions of the Act on Anti-Money Laundering and Terrorist Financing. This system includes: prevention bodies (tributaries of the application of the Act on Anti-Money Laundering and Terrorist Financing: credit and financial institutions and all other tributaries), supervisory bodies (CNB, HANFA, Financial Inspectorate, Tax Administration), law enforcement bodies (police, State Attorney's Office, SOA, USKOK), administration of justice and the Anti-Money Laundering Office. Tributaries of the implementation of the Act on Anti-Money Laundering and Terrorist Financing are the most important link in the system of prevention of money laundering and terrorist financing, because they are most exposed to the risk of misuse of business relationship among the people who want to launder the money that originates from illegal

Ured za sprječavanje pranja novca djeluje kao zasebna ustrojstvena jedinica u okviru Ministarstva financija i predstavlja financijsko-obavještajnu jedinicu Republike Hrvatske. UZSPN, kao središnja nacionalna financijsko-obavještajna jedinica, odgovoran je za zaprimanje i analiziranje obavijesti o sumnjivim transakcijama i drugih informacija važnih za otkrivanje pranja novca te povezanih predikatnih kaznenih djela, kao i financiranja terorizma. UZSPN je nadležan i odgovoran za prosljeđivanje rezultata svojih operativnih analiza i svih drugih relevantnih podataka nadležnim tijelima na daljnje postupanje i procesuiranje u slučajevima kada je utvrđeno postojanje sumnje na pranje novca ili financiranje terorizma (Maros, Biluš, Sertić, 2019).

TIPOLOGIJE PRANJA NOVCA

Na temelju zaprimljenih obavijesti o sumnji na pranje novca, provedenih analitičkih obrada predmeta sa sumnjom na pranje novca, slučajeva sa sumnjom na pranje novca prosljeđenima nadležnim tijelima na daljnje postupanje, kao i slučajeva iz inozemne prakse, UZSPN objavljuje informacije o relevantnim metodama, tehnikama, trendovima i tipologijama pranja novca i financiranja terorizma. Svim sudionicima sustava sprječavanja pranja novca, od obveznika, preko nadzornih tijela, do tijela kaznenog progona, ove informacije su od velike pomoći u učinkovitom provođenju mjera i radnji u svrhu otkrivanja i sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma. Pranje novca uporabom računa poslovnih subjekata i računa fizičkih osoba identificirano je kroz nekoliko različitih tipologija kako slijedi:

- ☞ uporaba računa poslovnih subjekata u vlasništvu stranih državljana za kupnju nekretnina,
- ☞ uporaba računa poslovnih subjekata s kojih se sredstva prenose na osobne nerezidentne račune stranih državljana i podižu u gotovini,
- ☞ uporaba računa poslovnih subjekata s kojih se sredstva podižu u gotovini,

activities. Taking into account the size, importance and complexity of the banking sector, the role of banks should be emphasized in the system of prevention. They are most exposed to the risk of money laundering and terrorist financing since they provide various financial services through cash and cashless operations. In order to successfully implement measures, actions and procedures for the prevention and detection of money laundering and terrorist financing, banks are systematically and continuously educating their employees and improving their business processes and IT systems.

The Anti-Money Laundering Office acts as a separate organizational unit within the Ministry of Finance and represents the financial intelligence unit of the Republic of Croatia. The Anti-Money Laundering Office, as the central national financial intelligence unit, is responsible for receiving and analysing notifications of suspicious transactions and other information relevant to the detection of money laundering and related predicate offences, as well as terrorist financing. The Anti-Money Laundering Office is responsible for forwarding the results of its operational analyses and all other relevant data to the competent authorities for further action and processing in cases where the suspicion of money laundering or terrorist financing has been established (Maros, Biluš, Sertić, 2019).

MONEY LAUNDERING TYPOLOGIES

Based on the received notifications on suspicion of money laundering, conducted analytical processing of cases with suspicion of money laundering, cases with suspicion of money laundering forwarded to the competent authorities for further action, as well as cases from foreign practice, the Anti-Money Laundering Office publishes information on relevant methods, techniques, trends and typologies of money laundering and terrorist financing. To all participants in the anti-money laundering system, from tributaries, through supervisory authorities, to law enforcement authorities, this information is of

- ☞ uporaba računa poslovnih subjekata za provođenje transakcija povezanih s računalnim prijevarama,
- ☞ uporaba *off shore* tvrtki za pranje novca,
- ☞ uporaba nerezidentnih računa stranih fizičkih osoba za doznake iz inozemstva,
- ☞ uporaba nerezidentnih računa stranih fizičkih osoba za uplate gotovine,
- ☞ uporaba računa domaćih fizičkih osoba za uplate gotovine,
- ☞ uporaba računa domaćih i stranih fizičkih osoba za provođenje transakcija povezanih s računalnim prijevarama.

ANALIZA PODATAKA SUSTAVA SPNFT U REPUBLICI HRVATSKOJ

Djelovanje cjelokupnog sustava sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma temelji se na zakonski definiranim ulogama dionika i njihovoj međusobnoj suradnji i interakciji te se može promatrati kroz podatke prikazane u godišnjim izvješćima o radu Ureda za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma. UZSPN ima ulogu centralnog mjesta, u kojem se prikupljaju podaci od svih dionika sustava te provode potrebne analize, koje se zatim prosljeđuju nadležnim tijelima na daljnje postupanje. U razdoblju od 2011. do 2020. godine UZSPN je od obveznika, državnih tijela i inozemnih FOJ-eva zaprimio ukupno 10.368 obavijesti, od kojih je 10.256, odnosno 98,92%, obavijesti o sumnji na pranje novca i 112, odnosno 1,08 %, obavijesti o sumnji na financiranje terorizma (Grafikon 1).

Iz analize podataka prema kategoriji pošiljatelja obavijesti o sumnji na pranje novca koje je UZSPN zaprimio proizlazi da su od ukupno 10.256 obavijesti najveći broj, 8.460, odnosno 82,49%, dostavili obveznici, dok su državna tijela i inozemni FOJ-evi dostavili 1.796, odnosno 17,51% (Tablica 1 i Tablica 2).

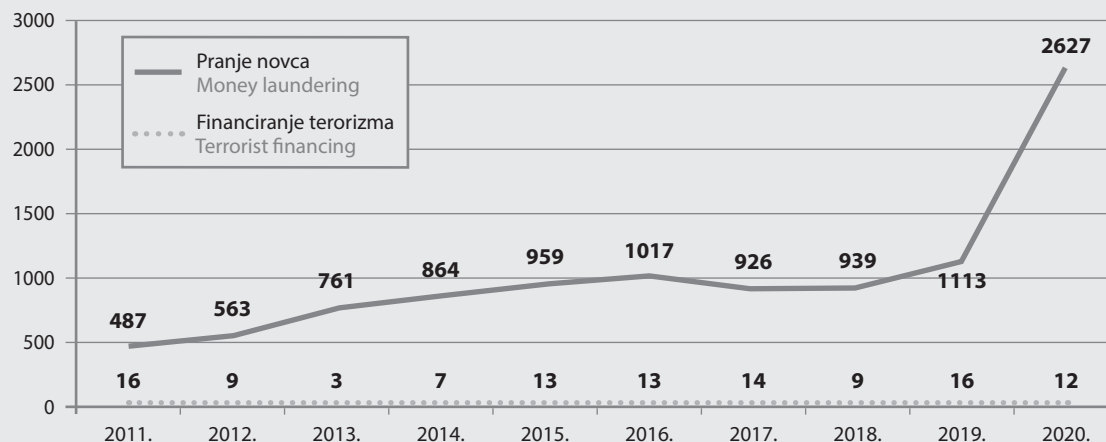
great assistance in the effective implementation of measures and actions for the purpose of detecting and preventing money laundering and terrorist financing. Money laundering using the accounts of business entities and the accounts of natural persons is identified through several different typologies, as follows:

- ☞ use of the accounts of business entities owned by foreign nationals for the purchase of real estate,
- ☞ use of the accounts of business entities from which funds are transferred to personal non-resident accounts of foreign nationals and withdrawn in cash,
- ☞ use of the accounts of the business entities from which the funds are withdrawn in cash,
- ☞ use of business accounts to conduct transactions related to computer fraud
- ☞ use of offshore money laundering companies,
- ☞ use of non-resident accounts of foreign natural persons for remittances from abroad,
- ☞ use of non-resident accounts of foreign natural persons for cash payments,
- ☞ use of the account of domestic natural persons for cash payments,
- ☞ use of domestic and foreign natural persons' accounts to carry out transactions related to computer fraud.

ANALYSIS OF ANTI-MONEY LAUNDERING AND TERRORIST FINANCING SYSTEM DATA IN THE REPUBLIC OF CROATIA

The functioning of the overall anti-money laundering and terrorist financing system is based on the legally defined roles of stakeholders and their mutual cooperation and interaction and can be observed through the data presented in the annual activity reports of the Anti-Money Laundering Office. The Anti-Money Laundering Office is a central place, where data is collected from all system stakeholders and necessary analyses are carried out, which are then forwarded to the competent authorities for further action. In the period from 2011 to 2020, the

GRAFIKON 1. BROJ OBAVIJESTI O SUMNJVIM TRANSAKCIJAMA, SREDSTVIMA I OSOBAMA ZAPRIMLJENIH OD OBVEZNIKA, DRŽAVNIH TIJELA I INOZEMNIH FOJ-EVA U RAZDOBLJU OD 2011. DO 2020. GODINE – PRANJE NOVCA I FINANCIRANJE TERORIZMA
GRAPH 1. NUMBER OF NOTIFICATIONS OF SUSPICIOUS TRANSACTIONS, FUNDS AND PERSONS RECEIVED FROM TRIBUTARIES, STATE BODIES AND FOREIGN FIUS IN THE PERIOD FROM 2011 TO 2020 – MONEY LAUNDERING AND TERRORIST FINANCING

Izvor: izrada autora na temelju podataka preuzetih iz godišnjih izvješća o radu UZSPN-a za razdoblje od 2011. do 2020. godine.
Dostupno na: <https://mfin.gov.hr/istaknute-teme/ured-za-sprjecavanje-pranja-novca/143>

Source: the graph was developed by the authors on the basis of data taken from the annual reports on the work of the Anti-Money Laundering Office, for the period from 2011 to 2020. Available at: <https://mfin.gov.hr/istaknute-teme/ured-za-sprjecanje-pranja-novca/143>

U analizi podataka prema kategoriji pošiljatelja obavijesti o sumnji na financiranje terorizma koje je UZSPN zaprimio uočljivo je da razlika u broju obavijesti od obveznika i obavijesti od državnih tijela i inozemnih FOJ-eva nije velika kao u slučajevima obavijesti sa sumnjom na pranje novca. Od ukupno 112 obavijesti obveznici su ih dostavili 64, odnosno 57,14%, dok su državna tijela i inozemni FOJ-evi dostavili 48, odnosno 42,86% obavijesti (Tablica 3).

Iz prethodno prikazanih podataka uočljivo je da su banke, zbog prirode svoje djelatnosti povezane s pružanjem različitih financijskih usluga, koje uključuju poslovanje s gotovinom, transakcijske račune fizičkih i pravnih osoba, transakcije tuzemnog i inozemnog platnog prometa i druge

Anti-Money Laundering Office. received a total of 10,368 notifications from tributaries, state bodies and foreign FIUs, of which 10,256, or 98.92%, were notifications on suspicion of money laundering and 112, or 1.08%, were notifications on suspicion of terrorist financing (Graph 1).

From the data analysis according to the category of notification senders on suspicion of money laundering received by the Anti-Money Laundering Office, it follows that out of a total of 10,256 notifications, the largest number, 8,460 or 82.49%, were submitted by tributaries, while state authorities and foreign FIUs submitted 1,796 or 17.51% (Table 1 and Table 2).

In the data analysis according to the category of notification senders on suspicion of terrorist

TABLICA 1. ZAPRIMLJENE OBAVIJESTI O SUMNJI NA PRANJE NOVCA OD OBVEZNIKA U RAZDOBLJU OD 2011. DO 2020. GODINE

TABLE 1. RECEIVED NOTIFICATIONS ON SUSPICION OF MONEY LAUNDERING FROM TRIBUTARIES IN THE PERIOD FROM 2011 TO 2020

OBVEZNICI TRIBUTARIES	BROJ OBAVIJESTI NOTIFICATION COUNT	%
Banke / Banks	7289	86,16
HP – Hrvatska pošta / HP – Croatian Post	470	5,56
Zastupnici institucija za platni promet / Representatives of payment institutions	257	3,04
Institucije za elektronički novac / Electronic money institutions	85	1,00
Javni bilježnici / Notaries Public	80	0,95
Pružatelji investicijskih usluga / Tržište kapitala Investment service providers / Capital market	56	0,66
Stambene štedionice / Building societies	52	0,61
Ovlašteni mjenjači / Authorized exchange offices	42	0,50
Računovođe i porezni savjetnici / Accountants and tax advisors	39	0,46
Leasing društva / Leasing companies	20	0,24
Odvjetnici / Solicitors	18	0,21
Osiguravajuća društva / Insurance companies	17	0,20
Priređivači igara na sreću / Gambling operators	11	0,13
Društva za izdavanje platnih instrumenata Companies for the issuance of payment instruments	8	0,09
Razmjena virtualnih i fiducijarnih valuta Exchange of virtual and fiduciary currencies	6	0,07
FINA / Financial Agency (FINA)	6	0,07
Kreditne unije / Credit unions	1	0,01
Društva za promet plemenitim metalima / Precious Metals Trade Societies	1	0,01
Factoring društva / Factoring Companies	1	0,01
Društva za posredovanje u prometu nekretnina / Real Estate Brokerage Companies	1	0,01
Ukupno / Total	8460	100

Izvor: izrada autora na temelju podataka preuzetih iz godišnjih izvješća o radu UZSPN-a za razdoblje od 2011. do 2020. godine.
 Dostupno na: <https://mfin.gov.hr/istaknute-teme/ured-za-sprjecavanje-pranja-novca/143>

Source: the graph was developed by the authors on the basis of data taken from the annual reports on the work of the Anti-Money Laundering Office, for the period from 2011 to 2020. Available at: <https://mfin.gov.hr/istaknute-teme/ured-za-sprjecanje-pranja-novca/143>

TABLICA 2. ZAPRIMLJENE OBAVIJESTI O SUMNJI NA PRANJE NOVCA OD DRŽAVNIH TIJELA I INOZEMNIH FOJ-EVA U RAZDOBLJU OD 2011. DO 2020. GODINE
TABLE 2. NOTIFICATIONS RECEIVED ON SUSPICION OF MONEY LAUNDERING BY STATE AUTHORITIES AND FOREIGN FIUS IN THE PERIOD FROM 2011 TO 2020

DRŽAVNA TIJELA GOVERNMENT AUTHORITIES	BROJ OBAVIJESTI NOTIFICATION COUNT	%
Inozemni FOJ / Foreign FIU	915	50,95
MUP / MoI	579	32,24
USKOK / The Office for the Suppression of Corruption and Organised Crime	83	4,62
Nadležna državna odvjetništva / State Attorney's Office	47	2,62
Porezna uprava / Tax Administration	44	2,44
Carinska uprava / Customs Administration	37	2,06
SOA / SOA – Security and Intelligence Agency	29	1,61
Financijski inspektorat / Financial Inspectorate	19	1,06
Ministarstvo financija/Financijska policija / Ministry of Finance/Financial Police	15	0,83
Županijski i općinski sudovi / County and Municipal Courts	8	0,44
Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta / Ministry of Science and Education	5	0,28
Drugi / Other	5	0,28
HANFA / HANFA – Croatian Financial Services Supervisory Agency	4	0,22
Ministarstvo vanjskih i europskih poslova / Ministry of Foreign and European Affairs	2	0,11
Ured predsjednika / Office of the President	1	0,06
HNB / CNB – Croatian National Bank	1	0,06
Ministarstvo pravosuđa / Ministry of Justice and Public Administration	1	0,06
Ministarstvo obrane / Ministry of Defence	1	0,06
Ukupno / Total	1796	100

Izvor: izrada autora na temelju podataka preuzetih iz godišnjih izvješća o radu UZSPN-a za razdoblje od 2011. do 2020. godine.
 Dostupno na: <https://mfin.gov.hr/istaknute teme/ured-za-sprjecavanje-pranja-novca/143>

Source: the graph was developed by the authors on the basis of data taken from the annual reports on the work of the Anti-Money Laundering Office, for the period from 2011 to 2020. Available at: <https://mfin.gov.hr/istaknute teme/ured-za-sprjecanje-pranja-novca/143>

financijske usluge, obveznik koji je najizloženiji riziku pranja novca i financiranja terorizma. Banke su u promatranom razdoblju dostavile

financing received by the Anti-Money Laundering Office, it is noticeable that the difference in the number of notifications from tributaries and

TABLICA 3. ZAPRIMLJENE OBAVIJESTI O SUMNJI NA FINANCIRANJE TERORIZMA OD OBVEZNIKA, DRŽAVNIH TIJELA I INOZEMNIH FOJ-EVA U RAZDOBLJU OD 2011. DO 2020. GODINE
TABLE 3. NOTIFICATIONS ON SUSPICION OF TERRORIST FINANCING RECEIVED FROM TRIBUTARIES, STATE BODIES AND FOREIGN FIUS IN THE PERIOD FROM 2011 TO 2020

KATEGORIJA POŠILJATELJA SENDER CATEGORY	BROJ OBAVIJESTI NOTIFICATION COUNT	%
Banke / Banks	53	47,32
Inozemni FOJ / Foreign FIU	26	23,21
MUP / MoI	12	10,71
Zastupnici institucija za platni promet / Representatives of payment institutions	5	4,46
SOA / Security and Intelligence Agency	5	4,46
Javni bilježnici / Notaries Public	3	2,68
Carinska uprava / Customs Administration	2	1,79
Ovlašteni mjenjači / Authorized exchange offices	2	1,79
HP – Hrvatska pošta / HP – Croatian Post	1	0,89
Nadležna državna odvjetništva / State Attorney's Office	1	0,89
Financijski inspektorat / Financial Inspectorate	1	0,89
Ministarstvo vanjskih i europskih poslova / Ministry of Foreign and European Affairs	1	0,89
Ukupno / Total	112	100

Izvor: izrada autora na temelju podataka preuzetih iz godišnjih izvješća o radu UZSPN-a za razdoblje od 2011. do 2020. godine. Dostupno na: <https://mfh.gov.hr/istaknute-teme/ured-za-sprjecavanje-pranja-novca/143>

Source: the graph was developed by the authors on the basis of data taken from the annual reports on the work of the Anti-Money Laundering Office, for the period from 2011 to 2020. Available at: <https://mfh.gov.hr/istaknute-teme/ured-za-sprjecanje-pranja-novca/143>

ukupno 8.524 obavijesti, od kojih je 7.289, odnosno 99,25% obavijesti o sumnji na pranje novca i 53, odnosno 0,75% obavijesti o sumnji na financiranje terorizma.

Pri dostavljanju obavijesti o sumnji na pranje novca ili financiranje terorizma UZSPN-u obveznici koriste jedan ili kombinaciju više indikatora za sumnju koji su primjenjivi u pojedinoj situaciji. U promatranom razdoblju obveznici su prilikom prijave sumnjivih transakcija, sredstava i osoba koristili ukupno 108 različitih indikatora koji upućuju na sumnju na

notifications from state authorities and foreign FIUs is not as large as in the cases of notifications with suspicion of money laundering. Of the total 112 notifications, 64 or 57.14% were submitted by tributaries, while 48, i.e. 42.86% were submitted by state authorities and foreign FIUs (Table 3).

From the data presented above, it is evident that banks, due to the nature of their activity, are associated to the provision of various financial services, which include cash operations, transaction accounts of natural and legal persons, transactions of domestic and foreign payment transactions

pranje novca i financiranje terorizma s postotkom korištenja 1% i više. Indikatori su korišteni samostalno ili u kombinaciji s drugim indikatorima

and other financial services, and are the tributary most exposed to the risk of money laundering and terrorist financing. In the observed period, banks

TABLICA 4. INDIKATORI KOJE SU OBVEZNICI NAJUČESTALIJE KORISTILI PRI PRIJAVI SUMNJIVIH TRANSAKCIJA, SREDSTAVA I OSOBA U RAZDOBLJU OD 2011. DO 2020. GODINE

TABLE 4. INDICATORS MOST FREQUENTLY USED BY TRIBUTARIES IN REPORTING SUSPICIOUS TRANSACTIONS, FUNDS AND PERSONS IN THE PERIOD FROM 2011 TO 2020

INDIKATORI INDICATORS	BROJ KORIŠTENJA NUMBER OF USES	%
Priljev sredstava u znatnom iznosu koji se odmah transferira na više različitih računa ili podiže u gotovini A fund inflow in a significant amount that is immediately transferred to several different accounts or withdrawn in cash	2.099	16,24
Isplata velikih iznosa gotovine s računa, odmah po priljevu sredstava na račun Withdrawal of large amounts of cash from the account, immediately upon the fund inflow to the account	1.472	11,39
Znatno i naglo povećanje prometa računa bez prihvatljivog razloga Significant and sudden increase in account turnover for no acceptable reason	1.408	10,90
Odljev/priljev sredstava u/iz inozemstva koji nije u skladu s uobičajenim poslovima klijenata i/ili uobičajenog prometa po računu klijenta Fund outflow/ fund inflow to/from abroad that is not in accordance with the usual client business and/or the usual turnover per client account	898	6,95
Priljev sredstava iz inozemstva koji se odmah transferira dalje u inozemstvo u korist iste stranke ili u korist druge stranke Funds from abroad immediately transferred abroad for the benefit of the same party or for the benefit of another party	858	6,64
Uplata gotovine koja izrazito odstupa od uobičajenog poslovanja klijenta Significant cash payment deviation in relation to the usual business of the client	543	4,20
Uplate znatnih financijskih sredstava ili kontinuiranih manjih iznosa financijskih sredstava (tzv. povezane transakcije) s računa iz tuzemstva/inozemstva Payments of significant financial funds or continuous smaller amounts of financial funds (so-called related-party transactions) from accounts located in the country/abroad	541	4,19
Učestale uplate gotovine / Frequent cash payments	538	4,16
Ostalo / Other	4.566	35,33
Ukupno / Total	12.923	100

Izvor: izrada autora na temelju podataka preuzetih iz godišnjih izvješća o radu UZSPN-a za razdoblje od 2011. do 2020. godine.
 Dostupno na: <https://mfh.gov.hr/istaknute-teme/ured-za-sprjecavanje-pranja-novca/143>

Source: the graph was developed by the authors on the basis of data taken from the annual reports on the work of the Anti-Money Laundering Office, for the period from 2011 to 2020. Available at: <https://mfh.gov.hr/istaknute-teme/ured-za-sprjecanje-pranja-novca/143>

u jednoj prijavi, a ukupno su u razdoblju od 2011. do 2020. godine korišteni 12.923 puta. Od ukupnog broja korištenih indikatora 65% ih odnosi se na prvih osam najučestalije korištenih indikatora, dok 35% obuhvaća korištenje ostalih 100 indikatora (Tablica 4).

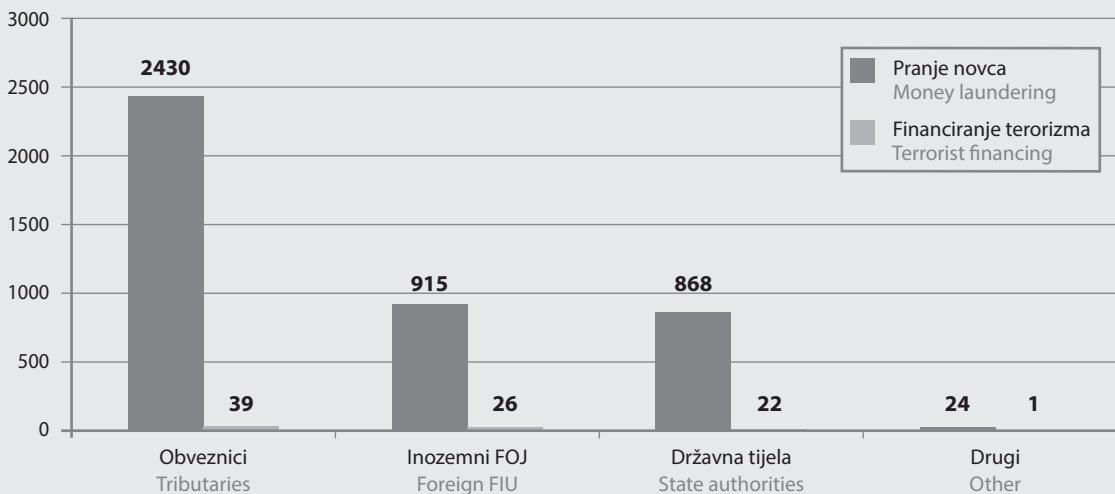
Tijekom promatranog razdoblja UZSPN je na temelju obavijesti o sumnjivim transakcijama, sredstvima i osobama otvorio ukupno 4.320 analitičkih predmeta, od kojih se 4.232, odnosno 98% odnosi na sumnju na pranje novca, dok se preostalih 88, odnosno 2% odnosi na sumnju na financiranje terorizma (Grafikon 2).

Prema strukturi obveznika od kojih su zaprimljene obavijesti o sumnji na pranje novca, dominiraju

submitted a total of 8,524 notifications, of which 7,289 or 99.25% are notifications on suspicion of money laundering and 53 or 0.75% are notifications on suspicion of terrorist financing.

When submitting a notification of suspicion of money laundering or terrorist financing to the Anti-Money Laundering Office, tributaries shall use one or a combination of several suspicion indicators that are applicable in a particular situation. In the observed period, when reporting suspicious transactions, funds and persons, tributaries used a total of 108 different indicators that indicate suspicion of money laundering and terrorist financing with a percentage of use of 1% and more. The indicators were used alone or in combination with other indicators in one

GRAFIKON 2. BROJ OTVORENIH ANALITIČKIH PREDMETA NA TEMELJU UKUPNO ZAPRIMLJENIH OBAVIJESTI O SUMNJI NA PRANJE NOVCA I FINANCIRANJE TERORIZMA U RAZDOBLJU OD 2011. DO 2020. GODINE
GRAPH 2. THE NUMBER OF OPEN ANALYTICAL CASES BASED ON THE TOTAL RECEIVED NOTIFICATIONS ON SUSPICION OF MONEY LAUNDERING AND TERRORIST FINANCING IN THE PERIOD FROM 2011 TO 2020

Izvor: izrada autora na temelju podataka preuzetih iz godišnjih izvješća o radu UZSPN-a za razdoblje od 2011. do 2020. godine. Dostupno na: <https://mfjn.gov.hr/istaknute-teme/ured-za-sprjecavanje-pranja-novca/143>

Source: the graph was developed by the authors on the basis of data taken from the annual reports on the work of the Anti-Money Laundering Office, for the period from 2011 to 2020. Available at: <https://mfjn.gov.hr/istaknute-teme/ured-za-sprjecanje-pranja-novca/143>

TABLICA 5. BROJ OTVORENIH ANALITIČKIH PREDMETA NA TEMELJU OBAVIJESTI O SUMNJI NA PRANJE NOVCA I FINANCIRANJE TERORIZMA ZAPRIMLJENIH OD OBVEZNIKA U RAZDOBLJU OD 2011. DO 2020. GODINE

TABLE 5. THE NUMBER OF OPEN ANALYTICAL CASES BASED ON THE TOTAL RECEIVED NOTIFICATIONS ON SUSPICION OF MONEY LAUNDERING AND TERRORIST FINANCING IN THE PERIOD FROM 2011 TO 2020

OBVEZNICI TRIBUTARIES	PRANJE NOVCA MONEY LAUNDERING	%	FINANCIRANJE TERORIZMA TERRORIST FINANCING	%
Banke / Banks	2268	93,33	33	84,62
HP – Hrvatska pošta / HP – Croatian Post	39	1,60	2	5,13
Javni bilježnici / Notaries Public	32	1,32	1	2,56
Ovlašteni mjenjači Authorized exchange offices	23	0,95	2	5,13
Pružatelji investicijskih usluga Investment service providers	15	0,62	0	0
Stambene štedionice / Building societies	14	0,58	0	0
Osiguravajuća društva Insurance companies	9	0,37	0	0
FINA / Financial Agency (FINA)	7	0,29	0	0
Odvjetnici / Solicitors	6	0,25	1	2,56
Računovođe i porezni savjetnici Accountants and tax advisors	6	0,25	0	0
Leasing društva / Leasing companies	5	0,20	0	0
Institucije za elektronički novac Electronic money institutions	2	0,08	0	0
Razmjena virtualnih i fiducijarnih valuta Exchange of virtual and fiduciary currencies	2	0,08	0	0
Društva za promet plemenitim metalima Precious Metals Trade Societies	1	0,04	0	0
Factoring društva / Factoring Company	1	0,04	0	0
Ukupno / Total	2430	100	39	100

Izvor: izrada autora na temelju podataka preuzetih iz godišnjih izvješća o radu UZSPN-a za razdoblje od 2011. do 2020. godine.
 Dostupno na: <https://mfin.gov.hr/istaknute-teme/ured-za-sprjecavanje-pranja-novca/143>

Source: the graph was developed by the authors on the basis of data taken from the annual reports on the work of the Anti-Money Laundering Office, for the period from 2011 to 2020. Available at: <https://mfin.gov.hr/istaknute-teme/ured-za-sprjecanje-pranja-novca/143>

TABLICA 6. BROJ OTVORENIH ANALITIČKIH PREDMETA NA TEMELJU OBAVIJESTI O SUMNJI NA PRANJE NOVCA I FINANCIRANJE TERORIZMA ZAPRIMLJENIH OD DRŽAVNIH TIJELA I INOZEMNIH FOJ-EVA U RAZDOBLJU OD 2011. DO 2020. GODINE

TABLE 6. NUMBER OF OPEN ANALYTICAL CASES BASED ON NOTIFICATIONS OF SUSPICION OF MONEY LAUNDERING AND TERRORIST FINANCING RECEIVED FROM STATE AUTHORITIES AND FOREIGN FIUS IN THE PERIOD FROM 2011 TO 2020

POŠILJATELJ SENDER	PRANJE NOVCA MONEY LAUNDERING	%	FINANCIRANJE TERORIZMA TERRORIST FINANCING	%
Inozemni FOJ / Foreign FIU	915	50,78	26	53,06
MUP / MoI	579	32,13	12	24,49
USKOK / The Office for the Suppression of Corruption and Organised Crime	82	4,55	0	0
Nadležna državna odvjetništva / State Attorney's Office	46	2,55	1	2,04
Porezna uprava / Tax Administration	44	2,44	0	0
SOA / SOA – Security and Intelligence Agency	29	1,61	5	10,21
Carinska uprava / Customs Administration	24	1,33	2	4,08
Drugi / Other	24	1,33	1	2,04
Financijski inspektorat / Financial Inspectorate	19	1,05	1	2,04
Ministarstvo financija / Financijska policija Ministry of Finance / Financial Police	13	0,72	0	0
Županijski i općinski sudovi / County and Municipal Courts	9	0,50	0	0
Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta Ministry of Science and Education	7	0,39	0	0
HANFA HANFA – Croatian Financial Services Supervisory Agency	4	0,22	0	0
HNB / CNB – Croatian National Bank	2	0,11	0	0
Ministarstvo vanjskih i europskih poslova Ministry of Foreign and European Affairs	2	0,11	1	2,04
Ministarstvo pravosuđa Ministry of Justice and Public Administration	1	0,06	0	0
Ministarstvo obrane / Ministry of Defence	1	0,06	0	0
Ured predsjednika / Office of the President	1	0,06	0	0
Ukupno / Total	1802	100	49	100

banke, na temelju kojih je otvoreno 2.268 analitičkih predmeta, što je 93%, a ostalih 7%, odnosno 162 analitička predmeta otvorena su na temelju obavijesti zaprimljenih od ostalih obveznika. Na temelju obavijesti o sumnji na financiranje terorizma zaprimljenih od banaka otvorena su 33 analitička predmeta, što je gotovo 85%, a ostalih 15%, odnosno 6 analitičkih predmeta otvoreno je na temelju obavijesti zaprimljenih od ostalih obveznika (Tablica 5).

Prema strukturi državnih tijela i inozemnih FOJ-eva od kojih su zaprimljene obavijesti o sumnji na pranje novca, dominiraju inozemni FOJ-evi, na temelju kojih je otvoreno 915, odnosno 50% analitičkih predmeta. Obavijesti zaprimljene od MUP-a rezultirale su otvaranjem 579, odnosno 32% analitičkih predmeta, dok je ostalih 18%, odnosno 308 analitička predmeta otvoreno na temelju obavijesti zaprimljenih od ostalih državnih tijela.

Na temelju obavijesti o sumnji na financiranje terorizma zaprimljenih od inozemnih FOJ-eva otvoreno je 26, odnosno 53% analitičkih predmeta. Obavijesti zaprimljene od MUP-a rezultirale su otvaranjem 12, odnosno 25% analitičkih predmeta, dok je ostalih 22%, odnosno 11 analitička predmeta otvoreno na temelju obavijesti zaprimljenih od ostalih državnih tijela (Tablica 6).

Slučajevi u kojima je utvrđeno postojanje sumnje proslijeđeni su na daljnje postupanje i predmet su daljnjih postupaka provođenja financijskih istraga, kriminalističkih obrada i izvida te kaznenih postupaka da bi se utvrdila nezakonitost predmetnih sredstava. Slučajevi proslijeđeni na daljnje postupanje i procesuiranje sadrže informacije prikupljene operativnim analizama,

report, and in total they were used 12,923 times in the period from 2011 to 2020. Of the total number of indicators used, 65% refer to the first eight most frequently used indicators, while 35% include the use of the other 100 indicators (Table 4).

During the observed period, the Anti-Money Laundering Office opened a total of 4,320 analytical cases based on notifications of suspicious transactions, funds and persons, of which 4,232 or 98% refer to suspicion of money laundering, while the remaining 88 or 2% refer to suspicion of terrorist financing (Graph 2).

According to the structure of obliged entities from which notices on suspicion of money laundering were received, banks dominate, on the basis of which 2,268 analytical cases were opened, which is 93%, and the other 7%, i.e. 162 analytical cases were opened on the basis of notices received from other tributaries. On the basis of the notification of suspicion of terrorist financing received from banks, 33 analytical cases were opened, which is almost 85%, and the other 15%, i.e. 6 analytical cases were opened on the basis of notifications received from other obliged entities (Table 5).

According to the structure of state bodies and foreign FIUs, of which notifications on suspicions of money laundering were received, foreign FIUs dominate, on the basis of which 915 or 50% of analytical cases were opened. Notifications received from the Ministry of the Interior resulted in the opening of 579 or 32% of analytical cases, while the other 18% or 308 analytical cases were opened on the basis of notifications received from other state bodies.

Based on the notification of suspicion of terrorist financing received from foreign FIUs, 26 or 53% of analytical cases were opened. Notifications received

Izvor Tablice 6: izrada autora na temelju podataka preuzetih iz godišnjih izvješća o radu UZSPN-a za razdoblje od 2011. do 2020. godine. Dostupno na: <https://mfmin.gov.hr/istaknute-teme/ured-za-sprjecavanje-pranja-novca/143>

Source of Table 6: the graph was developed by the authors on the basis of data taken from the annual reports on the work of the Anti-Money Laundering Office, for the period from 2011 to 2020. Available at: <https://mfmin.gov.hr/istaknute-teme/ured-za-sprjecavanje-pranja-novca/143>

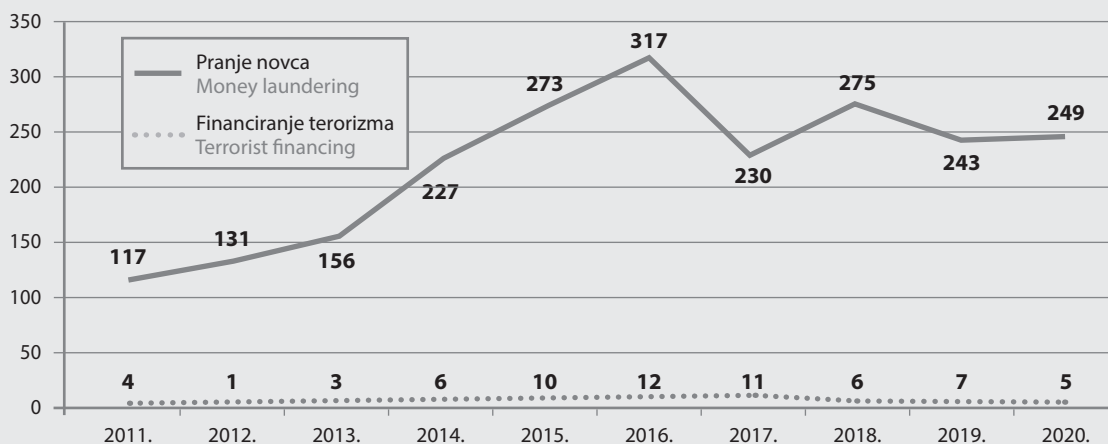
koje obuhvaćaju analizirane i analitički obrađene sumnjive transakcije te pravne i fizičke osobe, sudionike analiziranih sumnjivih transakcija. U promatranom razdoblju ukupno su na daljnje postupanje dostavljena 2.283 predmeta sa sumnjom na pranje novca i financiranje terorizma, od kojih je 2.218 slučajeva, odnosno 97% sa sumnjom na pranje novca i 65 slučajeva, odnosno 3% sa sumnjom na financiranje terorizma (Grafikon 3).

Analiza podataka prema primateljima prosljeđenih slučajeva u razdoblju od 2011. do 2020. godine pokazuje da je od ukupno 2.283 slučaja prosljeđena na daljnje postupanje primatelj najvećeg broja slučajeva bilo Ministarstvo unutarnjih poslova (MUP), zatim slijede Porezna uprava, nadležna državna odvjetništva i inozemni FOJ te USKOK i

from the Ministry of the Interior resulted in the opening of 12 or 25% of analytical cases, while the other 22% or 11 analytical cases were opened on the basis of notifications received from other state bodies (Table 6).

Those cases in which suspicion has been established have been referred for further action and are subject to further financial investigation, criminal processing and investigation procedures and criminal proceedings in order to establish the illegality of the means in question. Cases forwarded for further handling and processing contain information collected through operational analyses, which include analyzed and analytically processed suspicious transactions and legal and natural persons, participants in analyzed suspicious transactions. In the observed period, a total of

GRAFIKON 3. BROJ SLUČAJEVA DOSTAVLJENIH NADLEŽNIM TIJELIMA I INOZEMNIM FOJ-EVIMA NA DALJNJE POSTUPANJE I PROCESUIRANJE U RAZDOBLJU OD 2011. DO 2020. GODINE
GRAPH 3. NUMBER OF CASES SUBMITTED TO THE RELEVANT AUTHORITIES AND FOREIGN FIUS FOR FURTHER HANDLING AND PROCESSING IN THE PERIOD FROM 2011 TO 2020

Izvor: izrada autora na temelju podataka preuzetih iz godišnjih izvješća o radu UZSPN-a za razdoblje od 2011. do 2020. godine. Dostupno na: <https://mfmin.gov.hr/istaknute-teme/ured-za-sprjecavanje-pranja-novca/143>

Source: the graph was developed by the authors on the basis of data taken from the annual reports on the work of the Anti-Money Laundering Office, for the period from 2011 to 2020. Available at: <https://mfmin.gov.hr/istaknute-teme/ured-za-sprjecanje-pranja-novca/143>

TABLICA 7. PRIMATELJI PROSLIJEĐENIH SLUČAJEVA U RAZDOBLJU OD 2011. DO 2020. GODINE
TABLE 7. RECIPIENTS OF FORWARDED CASES IN THE PERIOD FROM 2011 TO 2020

PRIMATELJI SLUČAJEVA CASE RECIPIENTS	BROJ SLUČAJEVA NUMBER OF CASES	%
MUP / MoI	788	34,52
Porezna uprava / Tax Administration	530	23,22
Nadležna državna odvjetništva / State Attorney's Office	426	18,66
Inozemni FOJ / Foreign FIU	259	11,34
USKOK / The Office for the Suppression of Corruption and Organised Crime	116	5,08
SOA / SOA – Security and Intelligence Agency	104	4,56
Financijski inspektorat / Financial Inspectorate	49	2,15
Ministarstvo financija / Ministry of Finance	3	0,13
Carinska uprava / Customs Administration	1	0,04
HANFA / HANFA – Croatian Financial Services Supervisory Agency	2	0,09
HNB / CNB – Croatian National Bank	2	0,09
Ministarstvo obrane / Ministry of Defence	3	0,13
Ukupno / Total	2.283	100

Izvor: izrada autora na temelju podataka preuzetih iz godišnjih izvješća o radu UZSPN-a za razdoblje od 2011. do 2020. godine.
Dostupno na: <https://mf.in.gov.hr/istaknute-teme/ured-za-sprjecavanje-pranja-novca/143>

Source: the graph was developed by the authors on the basis of data taken from the annual reports on the work of the Anti-Money Laundering Office, for the period from 2011 to 2020. Available at: <https://mf.in.gov.hr/istaknute-teme/ured-za-sprjecanje-pranja-novca/143>

SOA, dok su ostali primatelji bili u znatno manjem broju (Tablica 7).

Nadležna državna tijela na temelju dostavljenih analitičkih predmeta sa sumnjom na pranje novca i financiranje terorizma provode daljnje financijske istrage i izvide, pokreću sudske istrage, podižu optužnice i donose presude za kaznena djela pranja novca.

Ukupno je u razdoblju od 2011. do 2020. godine otvoreno 167 istraga, podignute su 163 optužnice i donesene 74 presude za slučajeve pranja novca, dok za financiranja terorizma nije bilo istraga, optužnica ni presuda.

2,283 cases were submitted for further action with suspicion of money laundering and terrorist financing, of which 2,218 cases, or 97% with suspicion of money laundering and 65 cases, or 3% with suspicion of terrorist financing (Graph 3).

The analysis of data on recipients of forwarded cases in the period from 2011 to 2020 shows that out of a total of 2,283 cases, the recipient of the largest number of cases was the Ministry of Internal Affairs (MoI), followed by the Tax Administration, State Attorney's Offices and foreign FIUs, The Office for the Suppression of Corruption and Organised Crime and SOA – Security and

ZAKLJUČAK

Analiza pokazatelja koji upućuju na pojavu sumnje na pranje novca pokazuje porast izloženosti Republike Hrvatske riziku pranja novca tijekom razdoblja od 2011. do 2020. godine, dok je rizik od financiranja terorizma nizak. Broj obavijesti o transakcijama, sredstvima i osobama sa sumnjom na pranje novca tijekom promatranog razdoblja je u kontinuiranom porastu. Najveći broj obavijesti dostavljen je od banaka i inozemnih FOJ-eva, dok su ostali obveznici i državna tijela dostavili znatno manji broj obavijesti.

Zbog prirode svoje djelatnosti, banke su obveznik koji je najizloženiji riziku pranja novca i financiranja terorizma. Financijske usluge koje banke pružaju mogu biti iskorištene za kriminalne aktivnosti ulaganja novca stečenog na nezakonit način u financijski sustav i prikrivanja pravog izvora tako stečenog novca. S obzirom na veliku ranjivost, banke su svjesne rizika pranja novca i financiranja terorizma te su razvile djelotvorne sustave za prepoznavanje indikatora koji upućuju na sumnju na pranje novca i financiranje terorizma.

Indikatori za prepoznavanje sumnjivih transakcija kojima su se obveznici najučestalije koristili prilikom prijave sumnjivih transakcija u najvećem broju se odnose na bezgotovinske doznake sredstava iz inozemstva i transakcije isplate gotovine odmah po priljevu sredstava na račun. Isplate sredstava u gotovini odmah po priljevu na račun javljaju se i u slučajevima kada je prethodio priljev sredstava deviznom doznakom iz inozemstva, no isplate odmah po priljevu učestale su i kod tuzemnih doznaka. Indikatori koji se odnose na transakcije uplate gotovine javljaju se u manjem broju sumnjivih slučajeva.

Analiza najučestalijih prepoznatih tipologija pranja novca u većem broju sumnjivih slučajeva odnosi se na tipologiju putem kružnih poreznih prijevera i tipologiju povezanu s računalnim prijeverama. Karakteristike navedenih tipologija uključuju sudjelovanje fizičkih i pravnih osoba

Intelligence Agency, while the other recipients were in a significantly smaller number (Table 7).

On the basis of the submitted analytical cases with suspicion of money laundering and terrorist financing, the relevant state authorities conduct further financial investigations and searches, initiate judicial investigations, file indictments and issue convictions for money laundering offences.

A total of 167 investigations were opened between 2011 and 2020, 163 indictments were filed and 74 convictions for money laundering cases were rendered, while there were no investigations, indictments or convictions for terrorist financing.

CONCLUSION

The analysis of indicators indicating suspicion of money laundering shows an increase in the exposure of the Republic of Croatia to the risk of money laundering during the period from 2011 to 2020, while the risk of financing terrorism is low. The number of notifications of transactions, funds and persons suspected of money laundering during the observed period is continuously increasing. The largest number of notifications was submitted by banks and foreign FIUs, while other tributaries and state authorities submitted a significantly smaller number of notifications.

Due to the nature of their activity, banks are the tributaries most exposed to the risk of money laundering and terrorist financing. Financial services provided by banks can be used for criminal activities of investing money obtained illegally in the financial system and concealing the true source of money thus acquired. Given the high vulnerability, banks are aware of the risks of money laundering and terrorist financing and have developed effective systems to identify indicators indicating suspicion of money laundering and terrorist financing.

Indicators for recognizing suspicious transactions that were most frequently used by tributaries when reporting suspicious transactions mostly

nerezidenata, devizne doznake iz inozemstva, isplate gotovine, upotrebu velikog broja tzv. fiktivnih tvrtki pravnih osoba registriranih kao jednostrana društva s ograničenom odgovornošću kod kojih su kao osnivači navedeni nerezidenti i koje nemaju stvarnog poslovanja, velik broj transakcija između računa fiktivnih tvrtki. Složene strukture s velikim brojem sudionika i transakcija upotrebljavaju se da bi se prikrilo stvarni izvor sredstava koji proizlazi iz nezakonitih aktivnosti (zlouporaba u gospodarskom poslovanju, prijevare, krijumčarenje droge).

U skladu s povećanjem broja obavijesti o sumnjivim transakcijama tijekom promatranog razdoblja, raste i broj analitičkih predmeta sa sumnjom na pranje novca, u okviru kojih je UZSPN proveo analizu sumnjivih transakcija fizičkih i pravnih osoba, sudionika tih transakcija. Kao rezultat porasta broja analiza, dolazi do rasta broja slučajeva u kojima je utvrđeno postojanje sumnje na pranje novca pa ih je UZSPN dostavio nadležnim državnim tijelima i inozemnim FOJ-evima na daljnje postupanje.

Iz analize pokazatelja prijava sumnjivih transakcija proizlazi da je financijski sustav Republike Hrvatske u većoj mjeri izložen riziku pranja novca kroz drugu i treću fazu pranja novca. U tim je fazama teže otkriti pranje novca zbog složenosti struktura korištenih za prikrivanje pravog izvora novca i integraciju prljavog novca u sustav, koje uključuju velik broj i vrstu transakcija, više sudionika i zemalja, proizvoda i dr. Analiza pokazuje da je velik broj prijavljenih sumnjivih transakcija povezan s bezgotovinskim doznakama sredstava s računa iz inozemstva i isplata gotovine odmah po priljevu na račun, za koje se u najvećem broju slučajeva nije moglo odrediti jasnu svrhu transakcije. Sudionici u slučajevima sa sumnjom na pranje novca u velikoj mjeri uključuju fizičke i pravne osobe koje nisu rezidenti Republike Hrvatske, već je riječ o rezidentima iz drugih država koji koriste nerezidentne račune u okviru financijskog sustava Republike Hrvatske da bi stvorili privid legalnog poslovanja i prikrili

relate to non-cash transfer of funds from abroad and cash payment transactions, immediately after the inflow of funds into the account. Cash payments immediately after the inflow to the account also occur in cases where the inflow of funds was preceded by foreign currency transfer, but payments immediately after the inflow were also frequent in domestic remittances. Indicators related to cash payment transactions occur in a small number of suspicious cases.

The analysis of the most frequently recognized money laundering typologies in a number of suspicious cases refers to typology through circular tax fraud and typology related to computer fraud. Characteristics of these typologies include the participation of natural and legal persons - non-residents, foreign exchange remittances from abroad, cash payments, the use of a large number of so-called offshore companies of legal persons registered as unilateral limited liability companies with non-residents as founders and without actual business, a large number of transactions between accounts of offshore companies. Complex structures with a large number of participants and transactions are used to conceal the actual source of funds arising from illegal activities (business abuse, fraud, drug smuggling).

In line with the increased number of notifications of suspicious transactions during the observed period, the number of analytical cases with suspicion of money laundering is also increasing, and the Anti-Money Laundering Office conducted an analysis of suspicious transactions of natural and legal persons, participants in these transactions. As a result of the increased number of analyses, there is an increased number of cases in which the suspicion of money laundering has been established, so the Anti-Money Laundering Office submitted them to the relevant state authorities and foreign FIUs for further action.

From the analysis of the indicators of suspicious transaction reports it follows that the financial system of the Republic of Croatia is to a greater extent exposed to the risk of money laundering through the second and third stages of money

stvarni izvor novca, stečenog u inozemstvu na nezakonit način.

Analiza pokazatelja koji upućuju na pojavu sumnje na financiranje terorizma tijekom promatranog razdoblja uključuje mali broj prijava transakcija sa sumnjom na financiranje terorizma, mali broj otvorenih analitičkih predmeta sa sumnjom na financiranje terorizma i mali broj slučajeva dostavljenih na daljnje procesuiranje. Analizom nisu utvrđene poveznice s financiranjem terorizma ili konkretnim terorističkim aktima, što upućuje na nisku izloženost financijskog sustava Republike Hrvatske riziku financiranja terorizma. Pokazatelji vezani uz pravosuđe pokazuju da u promatranom razdoblju predmeti sa sumnjom na financiranje terorizma koji su dostavljeni na daljnje procesuiranje nisu rezultirali ni jednim slučajem pokretanja istrage, podizanja optužnice i donošenja presude za financiranje terorizma.

laundering. In these phases, it is more difficult to detect money laundering due to the complexity of the structures used to conceal the true source of money and integrate dirty money into the system, which include a large number and type of transactions, multiple participants and countries, products, etc. The analysis shows that a large number of reported suspicious transactions are related to non-cash transfer of funds from an account from abroad and cash payments immediately after the inflow into the account, for which in most cases it was not possible to determine the clear purpose of the transaction. Participants in cases of suspected money laundering largely include natural and legal persons who are not residents of the Republic of Croatia, but are residents from other countries who use non-resident accounts within the financial system of the Republic of Croatia, in order to create the illusion of legal business and conceal the actual source of money acquired abroad in an illegal manner.

The analysis of indicators indicating the suspicion of terrorist financing during the observed period includes a small number of reports of transactions with suspicion of terrorist financing, a small number of open analytical cases with suspicion of terrorist financing and a small number of cases submitted for further processing. The analysis did not identify links with terrorist financing or specific terrorist acts, which indicates a low exposure of the financial system of the Republic of Croatia to the risk of terrorist financing. Indicators related to the judiciary show that in the observed period, cases with suspected terrorist financing submitted for further prosecution did not result in any case of initiation of an investigation, indictment and judgment for terrorist financing.

LITERATURA / LITERATURE

- BLUNDEN, B. (2001). *The Money Launderers: How They Do It, and How to Catch Them at It*. Chalford: Management Books
- BOLTA, D. (2010). "Sprječavanje financiranja terorizma". *Policija i sigurnost*, 19 (4)
- CINDORI, S. (2009). "Unapređenje sustava sprječavanja pranja novca Republike Hrvatske i usklađivanje s međunarodnim standardima". Doktorska disertacija. Zagreb: Pravni fakultet
- CINDORI, S. (2010). *Sustav sprječavanja pranja novca*. Zagreb: Pravni fakultet
- CLAESSENS, R. (2000). *Money Laundering*. Le Roelux: Lic.Sc.Com. & Fin.
- IRWIN, A. S. M., RAYMOND CHOO, K. K., LIU, L. (2011). "An analysis of money laundering and terrorism financing typologies". *Journal of Money Laundering Control*, 15 (1)
- KATUŠIĆ-JERGOVIĆ, S. (2007). "Pranje novca (pojam, karakteristike, pravna regulativa i praktični problemi)". *Hrvatski ljetopis za kazeno pravo i praksu*, 14 (2)
- LILLEY, P. (2000). *Dirty Dealing: The Untold Truth About Global Money Laundering*. London: Kogan Page
- MAROS, I., BILUŠ, A., SERTIĆ, T. (2019). *Zakon o sprječavanju pranja novca i financiranju terorizma s podzakonskim aktima i komentarom*. 2. izmijenjeno i dopunjeno izdanje. Zagreb: Teb – poslovno savjetovanje d.o.o.
- MINISTARSTVO FINANCIJA, Ured za sprječavanje pranja novca, <https://mfjn.gov.hr/istaknute-teme/ured-za-sprjecavanje-pranja-novca/143> (pristupljeno 15. 1. 2023.)
- SULLIVAN, K. (2015). *Anti-Money Laundering in a Nutshell: Awareness and Compliance for Financial Personnel and Business*. New York: Apress

POPIS KRATICA / LIST OF ABBREVIATIONS

EU	Europska unija / European Union
FATF	Financial Action Task Force / Financial Action Task Force
FINA	Financijska agencija / Financial Agency
FOJ / FIU	Financijsko-obavještajna jedinica / Financial Intelligence Unit
HANFA	Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga / The Croatian Financial Services Supervisory Agency
HNB / CNB	Hrvatska narodna banka / Croatian National Bank
MUP / MoI	Ministarstvo unutarnjih poslova / Ministry of the Interior
PU	Porezna uprava / Tax Administration
RH	Republika Hrvatska / Republic of Croatia
SOA	Sigurnosno-obavještajna jedinica / Security and Intelligence Agency
USKOK	Ured za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta Office for the Suppression of Corruption and Organised Crime
UZSPN	Ured za sprječavanje pranja novca / Office for the Prevention of Money Laundering
ZSPNFT	Zakon o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma Law on Prevention of Money Laundering and Terrorist Financing